

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дбн Димитър Райчев Пеев, член на научното жури

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „професор” в по научната специалност „биология” (медицинска биология и ботаника); Област на висше образование: 4. Природни науки, математика информатика; Професионално направление: 4.3. Биологически науки, обявен в ДВ, бр. 36/27.04.2018 год. за нуждите на катедра Биология на Факултета по фармация при МУ-Варна, с единствен кандидат доц. Добри Лазаров Иванов.

Във връзка със Заповед № Р-109-389 гр. Варна, 27.06.2018 г. на Ректора на МУ-Варна, като външен член на Научно жури, представям своята рецензия.

1. Общи бележки

1.1. Добри Л. Иванов е възпитаник на СУ „Климент Охридски“ – Биологически факултет, специалност „Ботаника“ (1980-1985). Защищава успешно (1986-1990) дисертация в Московския Държавен Университет по специалност „Биология“. Дисертационната тема е „Лишеите на Пирин и тяхната екология“. Професионалната му реализация преминава в Софийския Университет (1991-2000), Кеймбридж САЩ (2000-2001), Медицински университет Варна, където работи и до момента. Всички документи за конкурса са подготвени перфектно.

1.2. Доцент Д. Иванов се представя в конкурса с общо 38 научни статии и доклади в пълен текст, 7 учебни помагала и 21 участия в научни форуми с публикувани резюмета. Това е част от обемната научна продукция-учебни пособия с обем от 839 стр. и статии с обем около 100 стр., показващи голямата продуктивност на автора. Приемам 10-те разработки равностойни на монографски хабилитационни трудове без забележка.

2. Две важни качества на неговата научна продукция:

2.1.Първо: Актуалност на изследваните проблеми- от мониторинг и защита на естествените екосистеми през биохимията на различни типове отравяния, дерматоглифика на болни от рак на гърдата жени, ориентирани социално етноботанически проучвания до възпроизводителния капацитет на пациентките с намален яйчников резерв - интересни и социално важни проучвания.

2.2. Второ: Пряка връзка с практиката.Този факт е изключително достойнство на разработките.

3. Характер на приносите

3.1. Резултатите и приносите са получени чрез приложението на коректни методики, както при работата на терен, така и в лабораторни условия. Естеството на изследваните жизненоважни проблеми изисква формирането на колективи от експерти, където Д. Иванов намира своето водещо място. При добрата организационна и методична основа приносите и резултатите имат висока степен на достоверност.

3.2. Ширината на научния спектър, в които работи Д. Иванов е значителна. Определено мога да кажа: в своето творческо развитие Д. Иванов преминава от ценотично и организмово ниво на проучване към биохимично, клетъчно, молекулярно ниво на изследване – процес, който изисква сериозна мотивация и подготовка. Пример в това отношение са формулираните направления (предадени на кратко от мен), както следва:

- Изследвания на природни ресурси в областта на ботаниката (екология и етноботаниката – 14 труда);
- Разнообразието на лекарствени растения по Северно-Черноморските влажни зони – 8 труда;
- Човешкият метаболизъм и сярна съдържащи минерални води във Варненския басейн;
- Прогностични маркери и нови протоколи – 10 труда;
- Предикативни биомаркери в онкологията – дерматоглифика - 4 труда.
- Обогащане на плазма с тромбоцити за нуждите на клиничната практика;
- Изследване на ДНК, синтез на ДНК за нуждите онкологичната практика;
- Проучвания в областта на клиничната токсикологична практика – 14 труда;
- Остри отравяния с бензодиазепини във Варненско;
- Отравяне с метанол за 25 годишен период – 2 труда;
- Интоксикация с етиленгликол от Варненско;
- Отравяне с алкалоиди за 25 годишен период и лекувани 3803 пациента;
- Отравяния с фалоеидни гъби във Варненско за 25 години;
- Интоксикации и фосфорорганични пестициди – 3 труда;
- Интоксикация с наркотични вещества във Варненско за 25 годишен период;
- Интравенозна липидна инфузия;
- Цитостатична интоксикация – (ихтиосаркотоксикоза).

Целият научноизследователски спектър има пряка или косвена връзка с практиката.

4. Учебно-преподавателска дейност

Този тип дейност може да бъде обобщена, както следва:

- Актуализирано обучение по биология за спец. Медицина;
- Обучение по фармацевтична ботаника за фармацевти;
- Учебен курс „Отровни растения и животни“;
- Система за кандидатстудентски изпити;
- Подготвителни курсове по биология;
- Акредитирани докторски програми;
- Система за обратен контрол – анкети и студентски мнения.

5. Участие в проекти, програми, ръководства

5.1. Участие в проекти - 2007-2018 (2021) – 4 проекта.

5.2. Участие в национални и международни прояви с доклади – 21 участия с доклади, свързани с основната изследователска дейност.

От тази дейност личи, че доц. Д. Иванов намира баланс между изследователска и преподавателска дейност.

6. Евристична ефективност

Както бе споменато разработките на доц. Д. Иванов „покриват“ много широк научно изследователски спектър. Приносите са свързани с работата по 16 научни направления и тяхното обобщаване ще има цифрово изражение, както следва:

Приемам с малки корекции формулираните приноси. Във всички направления те са 80 приноса. Ясно и убедително илюстрират постигнатите резултати: 8 приноса са нови за науката, съобщават се за първи път и имат характер на откритие.

- Най-сериозни са постиженията с откриване АОА на дървесина от различни видове;

- АОА на цитрусови сокове с добавени полифенолни съединения и някои корелации;

- Първични флористични анализи;

- Физикохимични изследвания на минерални води;

- Неинвазивно изследване на параметри на човешки яйцеклетки в стадии мII с оглед прогноза;

- Изследване на яйцеклетки и ембриони при лечение на безплодие;

- Прогноза за овариална хиперстимулация и др. в този тематичен аспект;
- Особено важно за човешкото здраве и предпазването и лечението при натрупване на отровни Динофлагелати (Камшичести) в някои видове риби, предизвикващи интоксикация с тежки последици.

Нови за страната са данните за заболяемост и смъртност от рак на млечната жлеза от Североизточна България. Доказва се, че с оригиналния дерматоглифичен алгоритъм може да се прогнозира риска от рак на млечната жлеза и др.

В цифрово изражение 8 приноса нови за науката са 10% от всички приноси. Намирам този резултат за висок при съвременната ефективност на науката, където няма много „бели полета“. Подчертавам още веднъж: всички приноси имат пряка практическа значимост.

Останалите приноси не са маловажни – нито по количество, нито по качество. Те имат предимно потвърдителен характер, показват статистически достоверни различия, очертават прогностични модели, ориентирани са към подобряване на здравословното състояние на пациентите. Много важни за практиката са протоколите за изолиране на РНК от фиксирани във формалин тъкани, насоки за преодоляване на различни видове интоксикации (бензодиазепини, метанол, други алкалоиди, гъбни отравяния, наркотични вещества, прилагане на интервенозна липидна инфузия и др.

В едно Висше училище, каквото е Медицински университет в гр. Варна преподавателската работа трябва да е на необходимата висота. Това е постигнато от доц. Д. Иванов с неговите актуализирани програми, лекционни курсове, (и на английски език) въвеждане на обучение по фармацевтична ботаника, курс „Отровни растения и животни“, система за кандидатстудентски изпити; ежегодно организиране на петмесечни курсове за подготовка на кандидат-студенти; създадена е акредитирана програма за обучение на докторанти. В специална справка се вижда, че трима докторанти са защитили успешно под ръководството на доц. Д. Иванов и един е в процес на обучение.

Системата за анкетиране и взимане мненията на студентите е много важна за оптимизация на учебния процес.

За сравнително кратък времеви интервал доц. Д. Иванов постига много сериозни успехи в биологичната наука, както на ценотично, така на организмово, клетъчно, биохимично, даже и репродуктивно ниво. Моята оценка за това развитие се изразява с думата „впечатляващо“.

7. Наукометрия

Доц. Д. Иванов представя справка за 153 цитата. При специфичната тематична насоченост не може да се очаква голям кръг на експертите, които биха ползвали тази материя. Намирам този брой цитати за доказателство, че работите на доц. Иванов представляват определен интерес в научната общност.

Импакт фактор – общ импакт фактор 4.357.

SJIF – 7 статии от 7.035-7.61

Специализации

- В Института по ботаника „В. Л. Комаров“-РАН;
- Университет в Сиена-Италия;
- Харвардски университет-Масачузет, САЩ.

8. Някои препоръки и бележки

8.1. Концептуална: Има само корелация (съотнасяне), отрицателна корелация няма. Ако е необходим акцент върху корелацията – да се измери скаларния коефициент r , като пробите се подложат на статистическа обработка (ако позволяват).

8.2. Практически: Приносите формулирани в т.т. 1.1.1/1.1.2. и 1.1.1/1.1.6.; 1.1.3/1.1.4. могат да бъдат обединени поради еднотипност.

8.3. Приноси 1.1.7 и 1.1.11. имат характер на декларация.

9. Заключение

Кандидатът Добри Л. Иванов е широкоспектърен биолог, изследовател и преподавател, преминал школата на най-добрите руски, италиански, американски и български специалисти. Тази подготовка и неговите лични качества (трудолюбие, интелект, капацитет, добра лична и групова организация) му дават възможност да се реализира на високо научно ниво, в пряка връзка с практиката, с успехи в преподаването и неговата логистика.

Убедено препоръчвам на Почитаемото Жури да присъди академичната длъжност „професор“ по 4.3.Биологически науки (Биология-медицинска биология и ботаника) на доц. д-р Добри Лазаров Иванов.

Юли 2018 г.

София

Подпис:

/Проф. д-р Д. Пеев/